

Потьомкіна М. Є.,

здобувач кафедри господарського права та процесу
Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРАВОВИЙ СТАТУС УЧАСНИКІВ ДЕРЖАВНОГО КОНЦЕРНУ «УКРОБОРОНПРОМ» ТА ПРАВОВИЙ РЕЖИМ ЇХ МАЙНА (ЧАСТИНА ПЕРША)¹

Анотація. У статті викладено питання щодо правового статусу та правового режиму майна підприємств, що є учасниками Державного концерну «Укроборонпром» – лідера оборонно-промислової галузі України. Викладено короткий екскурс в історію розвитку законодавства про державні підприємства в Україні; визначено поняття «державне підприємство», «державне унітарне підприємство», «державне комерційне підприємство», «казенне підприємство», «майно», «господарське відання», «оперативне управління». Уперше систематизовано ознаки державного комерційного підприємства та казенного підприємства згідно з Господарським кодексом України, притаманні учасникам Державного концерну «Укроборонпром». Розглянуто практичний аспект прокурорського нагляду за додержанням законів на підприємствах оборонно-промислового комплексу на прикладі актуальної судової практики. Запропоновано шляхи вдосконалення чинного загального та спеціального законодавства з аналізованого питання.

Ключові слова: оборонно-промисловий комплекс України, Державний концерн «Укроборонпром», державне підприємство, державне унітарне підприємство, державне комерційне підприємство, казенне підприємство, правовий режим майна державних підприємств, господарське відання, оперативне управління, прокурорський нагляд за додержанням законів на підприємствах оборонно-промислового комплексу.

Постановка проблеми. Над переліком державних підприємств, що входять до складу Державного концерну «Укроборонпром» (далі – Концерн, ДК «Укроборонпром»), спільно працювали Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, Державне агентство України з управління державними корпоративними правами та майном, Державна компанія «Укрспецекспорт» разом із Міністерством оборони України, Міністерством внутрішніх справ України, Державним космічним агентством України та Фондом державного майна України з урахуванням результатів фінансово-господарської діяльності таких підприємств [1].

Мета статті – проаналізувати правовий статус учасників Державного концерну «Укроборонпром» та правовий режим їх майна.

Виклад основного матеріалу дослідження. Згідно з п. 2 Постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання Державного концерну «Укроборонпром» від 31 серпня 2011 р. № 993 Кабінет Міністрів України прийняв пропозицію Міністерства економічного розвитку і торгівлі України щодо передачі зі сфери управління Міністерства оборони України та Міністерства промислової політики України в управління Концерну

підприємств, включених до його складу відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України «Про утворення Державного концерну «Укроборонпром» від 29 грудня 2010 р. № 1221 [1; 2].

Згідно із ч. 2 ст. 4 Закону України «Про особливості управління об'єктами державної власності в оборонно-промисловому комплексі» від 16 червня 2011 р. № 3531-VI до складу Концерну входять державні підприємства оборонно-промислового комплексу, у тому числі казенні підприємства (далі – учасники Концерну), на основі фінансової залежності від одного або групи учасників Концерну, який виконує функції із забезпечення науково-технічного й виробничого розвитку, а також провадить інвестиційну, фінансову, зовнішньоекономічну та інші види діяльності [3].

З моменту створення об'єднання коло підприємств, що до нього включені, розширено, на сьогодні їх налічується більше 130 [1; 2].

Цікавим фактом є те, що відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України «Про перетворення казенних підприємств у державні комерційні підприємства» від 26 липня 2006 р. № 1033 [4] деякі казенні підприємства, згідно з переліком у додатку до цієї постанови, дійсно були перетворені та увійшли до складу ДК «Укроборонпром» у статусі державних комерційних підприємств, зокрема: Державне підприємство «Житомирський ремонтно-механічний завод», Державне підприємство «Миколаївський ремонтно-механічний завод», Державне підприємство «Балаклійський ремонтний завод», Державне підприємство «Шепетівський ремонтний завод» та інші. Водночас Казенне підприємство «812 ремонтний завод радіотехнічного озброєння» було включене до державного господарського об'єднання без змін [2].

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання управління Державним концерном «Укроборонпром» корпоративними правами держави» від 4 липня 2012 р. № 716, згідно з пропозицією Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, ДК «Укроборонпром» передано повноваження з управління корпоративними правами держави щодо акціонерних товариств за переліком згідно з додатком до цієї постанови (9 акціонерних товариств). Фондом державного майна України та Державним агентством України з управління державними корпоративними правами та майном здійснено в установленому порядку передачу в управління ДК «Укроборонпром» пакетів акцій, що належать державі в статутних капіталах згаданих акціонерних товариств [5].

Варто додати, що на сьогодні ведеться робота з проведення процедури корпоратизації державних підприємств – учасників Концерну відповідно до Порядку перетворення державного унітарного комерційного підприємства в акціонерне товариство, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 29 серпня 2012 р. № 802 [6]. Причому обов'язкову корпоратизацію всіх державних підприємств, крім казенних підпри-

¹ Закінчення в наступному номері.

емств, було передбачено пп. 2.8.7 п. 2 глави VII Коаліційної угоди парламентських партій «Європейська Україна» від 21 листопада 2014 р. [7].

З викладеного постає, що учасниками Концерну є державні унітарні підприємства, як державні комерційні, так і казенні, а також публічні акціонерні товариства [1; 2; 5].

Вважаємо за доцільне визначити поняття «державне підприємство», «державне унітарне підприємство», «державне комерційне підприємство», «казенне підприємство».

Як відомо, до набрання чинності Господарським кодексом України (далі – ГК України) від 16 січня 2003 р. № 436-IV [8] ще із часів СРСР на території сучасної України існувала низка законів, у яких були передбачені поняття «державне підприємство», «підприємство, засноване на державній власності». Такими є Закон СРСР «Про державне підприємство (об'єднання)» від 30 червня 1987 р. № 7284-XI [9] (втратив чинність 7 березня 1991 р. з прийняттям Закону СРСР «Про зміну і визнання деяких законодавчих актів Союзу РСР такими, що втратили чинність у зв'язку з прийняттям Закону СРСР «Про підприємства в СРСР» від 7 березня 1991 р. № 2015-I [10]), Закон СРСР «Про підприємства в СРСР» від 4 червня 1990 р. № 1529-I (втратив чинність), замість якого в межах Української СРСР було прийнято 27 березня 1991 р. Закон УРСР «Про підприємства в Українській РСР», перейменованій пізніше на Закон України «Про підприємства в Україні» від 27 березня 1991 р. № 887-XII [11; 12]. Останній втратив чинність 1 січня 2004 р. у зв'язку з прийняттям ГК України [8].

На нашу думку, викладений короткий екскурс в історію розвитку законодавства про державні підприємства в Україні заслуговує на увагу, адже вперше саме в ч. 1 ст. 2 Закону України «Про підприємства в Україні» було встановлено, що серед видів підприємств, які можуть діяти в Україні, є державні підприємства, засновані на державній власності, у тому числі казенні підприємства. У зазначеному законі цілий розділ VIII присвячено особливостям створення, ліквідації, реорганізації, управління та діяльності казенного підприємства [12].

Чинний ГК України в ст. 73 визначає *державне унітарне підприємство* як підприємство, яке утворюється компетентним органом державної влади в розпорядчому порядку на базі відо-

кремленої частини державної власності (як правило, без поділу її на частки) і входить до сфери його управління [8]. Згідно зі ст. 326 Цивільного кодексу України в державній власності є майно, у тому числі грошові кошти, які належать державі Україна; орган державної влади, до сфери управління якого входить підприємство, є представником власника та виконує його функції в межах, визначених ГК України та іншими законодавчими актами. Майно державного унітарного підприємства перебуває в державній власності та закріплюється за таким підприємством на праві господарського відання чи праві оперативного управління. Найменування державного унітарного підприємства має містити слова «державне підприємство». Державне унітарне підприємство не несе відповідальність за зобов'язаннями власника й органу влади, до сфери управління якого воно входить. Органом управління державного унітарного підприємства є керівник підприємства, який призначається органом, до сфери управління якого входить підприємство, і є підзвітним цьому органу [13; 14, с. 139].

Ю.М. Юркевич у науково-практичному коментарі ст. 73 ГК України звертає увагу на те, що відповідно до Державного класифікатора ДК 002:2004 «Класифікація організаційно-правових форм господарювання» *державне підприємство* – це підприємство, що діє на основі державної власності, при цьому унітарне підприємство визначається як таке, що створюється одним засновником, який виділяє необхідне для того майно, формує відповідно до закону статутний фонд, не поділений на частки (паї), затверджує статут, розподіляє доходи, безпосередньо або через керівника, який ним призначається, керує підприємством і формує його трудовий колектив на засадах трудового найму, вирішує питання реорганізації та ліквідації підприємства [14, с. 139–141]. На нашу думку, автор слушно взяв до уваги таке визначення, оскільки воно коротко, проте змістовно відображає сутність поняття «державне унітарне підприємство». Також у ст. 73 ГК України визначено, що державні унітарні підприємства діють як державні комерційні підприємства або казенні підприємства [8].

Розглянемо притаманні риси (ознаки) зазначених видів державних підприємств, які притаманні учасникам Концерну згідно зі ст. ст. 73–77 ГК України, у таблиці 1.

Таблиця 1

Ознаки державного комерційного та казенного підприємства згідно з ГК України, притаманні учасникам ДК «Укроборонпром»

Державне комерційне підприємство 1	Казенне підприємство 2
Державне комерційне підприємство є суб'єктом підприємницької діяльності, діє на основі статуту або модельного статуту та несе відповідальність за наслідки своєї діяльності всім належним йому на праві господарського відання майном згідно з ГК України та іншими законами, прийнятими відповідно до ГК України.	Казенні підприємства створюються в галузях економіки, у яких: – законом дозволено здійснення господарської діяльності лише державним підприємствам; – основним (понад 50%) споживачем продукції (робіт, послуг) є держава; – за умовами господарювання неможлива вільна конкуренція товаровиробників чи споживачів; – переважаючим (понад 50%) є виробництво суспільно необхідної продукції (робіт, послуг), яке за своїми умовами й характером потреб, що ним задовольняються, як правило, не може бути рентабельним; – приватизацію майнових комплексів державних підприємств заборонено законом. Казенне підприємство створюється за рішенням Кабінету Міністрів України. У рішеннях про створення казенного підприємства визначаються обсяг і характер основної діяльності підприємства, а також орган, до сфери управління якого входить підприємство, що створюється. Реорганізація й ліквідація казенного підприємства проводяться відповідно до вимог ГК України за рішенням органу, до компетенції якого належить створення цього підприємства. Казенне підприємство є юридичною особою, має відповідні рахунки в установах державного банку, печатку зі своїм найменуванням.

1	2
<p>Державне комерційне підприємство зобов'язане приймати та виконувати доведені до нього в установленому законодавством порядку державні замовлення, враховувати їх під час формування виробничої програми, визначення перспектив свого економічного й соціального розвитку та вибору контрагентів, а також складати й виконувати річний і з поквартальною розбивкою фінансовий план на кожен наступний рік. Відповідно до ч. 8 ст. 2 Закону України «Про державне замовлення для задоволення пріоритетних державних потреб» для учасників Концерну як виконавців державного замовлення, заснованих повністю чи частково на державній власності, державні замовлення на поставку продукції є обов'язковими, якщо виконання державного замовлення не спричиняє збитків зазначеним виконавцям державного замовлення.</p>	<p>Казенне підприємство здійснює господарську діяльність відповідно до виробничих завдань органу, до сфери управління якого воно входить. Казенне підприємство самостійно організовує виробництво продукції (робіт, послуг) і реалізує її за цінами (тарифами), що визначаються в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, якщо інше не передбачено законом.</p>
<p>Майно державного комерційного підприємства закріплюється за ним на праві господарського відання.</p>	<p>Майно казенного підприємства закріплюється за ним на праві оперативного управління.</p>
<p>Статутний капітал державного комерційного підприємства утворюється уповноваженим органом, до сфери управління якого воно належить. Розмір статутного капіталу державного комерційного підприємства встановлюється зазначеним уповноваженим органом. Статутний капітал державного комерційного підприємства підлягає сплаті до закінчення першого року з дня державної реєстрації такого підприємства.</p>	<p>Орган, до сфери управління якого входить казенне підприємство, затверджує статут підприємства, призначає його керівника, дає дозвіл на здійснення казенним підприємством господарської діяльності, визначає види продукції (робіт, послуг), на виробництво й реалізацію яких поширюється зазначений дозвіл.</p>
<p>Найменування державного унітарного підприємства має містити слова «державне підприємство».</p>	<p>Найменування казенного підприємства має містити слова «казенне підприємство».</p>
<p>Держава та орган, до сфери управління якого входить державне комерційне підприємство, не несуть відповідальність за його зобов'язаннями, крім випадків, передбачених ГК України та іншими законами. Збитки, завдані державному комерційному підприємству внаслідок виконання рішень органів державної влади чи органів місцевого самоврядування, які було визнано судом неконституційними або недійсними, підлягають відшкодуванню зазначеними органами добровільно чи за рішенням суду.</p>	<p>Казенне підприємство відповідає за своїми зобов'язаннями лише коштами, що перебувають у його розпорядженні. У разі недостатності зазначених коштів держава в особі органу, до сфери управління якого входить підприємство, несе повну субсидіарну відповідальність за зобов'язаннями казенного підприємства.</p>
<p>Державне унітарне комерційне підприємство може бути перетворене на державне акціонерне товариство, 100% акцій якого належать державі, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України.</p>	<p>Аналогічна норма відсутня.</p>
<p>Основним плановим документом державного комерційного підприємства є фінансовий план, відповідно до якого підприємство отримує доходи та здійснює видатки, визначає обсяг і спрямування коштів для виконання своїх функцій упродовж року відповідно до установчих документів. Фінансовий план підлягає затвердженню до 1 вересня року, що передує плановому, якщо інше не передбачено законом (інших підприємств – органами, до сфери управління яких вони належать (застосовується для учасників ДК)). За несвочасне подання на розгляд, погодження або затвердження річного фінансового плану та звіту про його виконання посадові особи державного комерційного підприємства несуть адміністративну відповідальність, установлену законом. Органи, до сфери управління яких входять державні комерційні підприємства, надають центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері економічного розвитку, до 1 вересня року, що передує планованому, зведені показники фінансових планів та фінансові плани в розрізі окремих державних комерційних підприємств, які входять до сфери їх управління. Форма й методичні рекомендації щодо розроблення фінансового плану затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері економічного розвитку. Державні комерційні підприємства утворюють за рахунок прибутку (доходу) спеціальні (цільові) фонди, призначені для покриття витрат, пов'язаних із їх діяльністю: – амортизаційний фонд; – фонд розвитку виробництва; – фонд споживання (оплати праці); – резервний фонд; – інші фонди, передбачені статутом підприємства. Порядок використання цих фондів визначається відповідно до затвердженого фінансового плану. Розподіл прибутку (доходу) державних комерційних підприємств здійснюється відповідно до затвердженого фінансового плану з урахуванням вимог ГК України та інших законів. У фінансовому плані затверджуються суми коштів, які направляються державі як власнику та зараховуються до Державного бюджету України. Органи, до сфери управління яких належать державні комерційні підприємства, до 15 липня року, що передує плановому, надають Кабінету Міністрів України інформацію про обсяги перерахування прибутку державних комерційних підприємств для їх врахування під час формування державного бюджету.</p>	<p>Порядок розподілу й використання прибутку (доходу) казенного підприємства визначається фінансовим планом, який затверджується в порядку, встановленому ст. 75 ГК України для державних комерційних підприємств.</p>

1	2
<p>Державне комерційне підприємство не має права безоплатно передавати належне йому майно іншим юридичним особам чи громадянам, крім випадків, передбачених законом. Відчужувати майнові об'єкти, що належать до основних фондів, державне комерційне підприємство має право лише за попередньою згодою органу, до сфери управління якого воно належить, і лише на конкурентних засадах, якщо інше не встановлено законом. Розпоряджатися в інший спосіб майном, що належить до основних фондів, державне комерційне підприємство має право лише в межах повноважень та в спосіб, що передбачені ГК України й іншими законами.</p> <p>Відчуження нерухомого майна, а також повітряних і морських суден, суден внутрішнього плавання та рухомого складу залізничного транспорту здійснюється за умови додаткового погодження в установленому порядку з Фондом державного майна України.</p> <p>Фонд державного майна України виступає організатором продажу нерухомого майна в порядку, що встановлюється Кабінетом Міністрів України.</p> <p>Кошти, одержані від продажу майнових об'єктів, що належать до основних фондів державного комерційного підприємства, використовуються відповідно до затвердженого фінансового плану, якщо інше не передбачено законом.</p> <p>Кошти, одержані від продажу нерухомого майна, за вирахуванням балансової (залишкової) вартості такого майна, якщо інше не встановлено законом, зараховуються до загального фонду Державного бюджету України. Списання з балансу не повністю амортизованих основних фондів, а також прискорена амортизація основних фондів державного комерційного підприємства можуть проводитись лише за згодою органу, до сфери управління якого входить це підприємство.</p>	<p>Орган, до сфери управління якого входить казенне підприємство, здійснює контроль за використанням та збереженням належного підприємству майна, а також має право вилучити в казенного підприємства майно, яке не використовується або використовується не за призначенням, і розпорядитись ним у межах своїх повноважень.</p> <p>Казенне підприємство не має права відчужувати або іншим способом розпоряджатися закріпленим за ним майном, що належить до основних фондів, без попередньої згоди органу, до сфери управління якого воно входить.</p> <p>Відчуження нерухомого майна, а також повітряних і морських суден, суден внутрішнього плавання та рухомого складу залізничного транспорту здійснюється за умови додаткового погодження в установленому порядку з Фондом державного майна України.</p> <p>Фонд державного майна України виступає організатором продажу нерухомого майна в порядку, що встановлюється Кабінетом Міністрів України.</p> <p>Джерелами формування майна казенного підприємства є:</p> <ul style="list-style-type: none"> – державне майно, передане підприємству відповідно до рішення про його створення; – кошти та інше майно, одержані від реалізації продукції (робіт, послуг) підприємства; – цільові кошти, виділені з Державного бюджету України; – кредити банків; – частина доходів підприємства, одержаних ним за результатами господарської діяльності, передбачена статутом; – інші джерела, не заборонені законом. <p>Казенне підприємство одержує кредити для виконання статутних завдань під гарантію органу, до сфери управління якого входить підприємство.</p>
<p>Інші особливості господарської та соціальної діяльності державних комерційних підприємств визначаються законом.</p>	<p>Інші особливості господарської та соціальної діяльності казенних підприємств визначаються ГК України, законом про державні підприємства та іншими законодавчими актами.</p>

Висновки. Викладене дає змогу зробити висновок про те, що в управлінні й під контролем Державного концерну «Укроборонпром» – важливого складника оборонно-промислового комплексу України – налічується близько 140 суб'єктів господарювання, які функціонують у формі державних унітарних, державних комерційних підприємств, казенних підприємств та акціонерних товариств. Внесено ясність у питання правового статусу суб'єктів господарювання, що входять до складу Концерну.

У статті вперше розроблено систематизацію ознак державного комерційного підприємства та казенного підприємства відповідно до Господарського кодексу України, що притаманні учасникам Державного концерну «Укроборонпром». З огляду на відсутність спеціального законодавства у сфері господарювання вирішено питання застосування загальних норм господарського права, що регулюють окреслені питання.

Література:

1. Деякі питання Державного концерну «Укроборонпром»: Постанова Кабінету Міністрів України від 31 серпня 2011 р. № 993 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/993-2011-%D0%BF>.
2. Про утворення Державного концерну «Укроборонпром»: Постанова Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2010 р. № 1221 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1221-2010-%D0%BF>.
3. Про особливості управління об'єктами державної власності в оборонно-промисловому комплексі: Закон України від 16 червня 2011 р. № 3531-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3531-17>.
4. Про перетворення казенних підприємств у державні комерційні підприємства: Постанова Кабінету Міністрів України від 26 липня 2006 р. № 1033 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1033-2006-%D0%BF>.
5. Деякі питання управління Державним концерном «Укроборонпром» корпоративними правами держави: Постанова Кабінету Міністрів України від 4 липня 2012 р. № 716 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 10 березня 2017 р. № 143) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/716-2012-%D0%BF>.
6. Про затвердження Порядку перетворення державного унітарного комерційного підприємства в акціонерне товариство: Постанова Кабінету Міністрів України від 29 серпня 2012 р. № 802 (зі змінами, внесеними згідно з постановами Кабінету Міністрів України № 761 від 16 вересня 2015 р., № 135 від 24 лютого 2016 р. та № 143 від 10 березня 2017 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/802-2012-%D0%BF>.
7. Коаліційна угода парламентських партій «Європейська Україна» від 21 листопада 2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://samopomich.ua/wp-content/uploads/2014/11/Koalicijna_uhoda_parafovana_20.11.pdf.
8. Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. № 436-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/436-15/page>.
9. Про державне підприємство (об'єднання): Закон СРСР від 30 червня 1987 р. № 7284-XI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v7284400-87>.
10. Про зміну і визнання деяких законодавчих актів Союзу РСР такими, що втратили чинність у зв'язку з прийняттям Закону СРСР «Про підприємства в СРСР» від 4 червня 1990 р. № 1529-I: Закон СРСР від 7 березня 1991 р. № 2015-I [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/v2015400-91>.
11. Про підприємства в СРСР: Закон СРСР від 4 червня 1990 р. № 1529-I [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v1529400-90>.
12. Про підприємства в Україні: Закон України від 27 березня 1991 р. № 887-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/887-12>.
13. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. № 436-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.
14. Господарський кодекс України: науково-практичний коментар / за ред. В.М. Коссака. – К.: Алєрта; КНТ; ЦУЛ, 2010. – 672 с.

Потемкина М. Е. Правовой статус участников Государственного концерна «Укроборонпром» и правовой режим их имущества (часть первая)

Аннотация. В статье изложены вопросы правового статуса и правового режима имущества предприятий, входящих в состав Государственного концерна «Укроборонпром» – лидера оборонно-промышленной отрасли Украины. Изложен краткий экскурс в историю развития законодательства о государственных предприятиях в Украине; определены понятия «государственное предприятие», «государственное унитарное предприятие», «государственное коммерческое предприятие», «казенное предприятие», «имущество», «хозяйственное ведение», «оперативное управление». Впервые систематизированы признаки государственного коммерческого предприятия и казенного предприятия согласно Хозяйственному кодексу Украины, присущие участникам Государственного концерна «Укроборонпром». Рассмотрен практический аспект прокурорского надзора за соблюдением законов на предприятиях оборонно-промышленного комплекса на примере актуальной судебной практики. Предложены пути совершенствования действующего общего и специального законодательства по рассматриваемому вопросу.

Ключевые слова: оборонно-промышленный комплекс Украины, Государственный концерн «Укроборонпром», государственное предприятие, государственное унитарное предприятие, государственное коммерческое предприятие, казенное предприятие, правовой режим имущества государственных предприятий, хозяйственное ведение, опера-

тивное управление, прокурорский надзор за соблюдением законов на предприятиях оборонно-промышленного комплекса.

Potomkina M. Legal status of the participants of the State concern “Ukroboronprom” and the legal regime of their property (part one)

Summary. The article deals with the legal status and legal regime of property of enterprises that are members of the State concern “Ukroboronprom”, the leader of the defense industry of Ukraine. A brief excursion into the history of the development of legislation on state-owned enterprises in Ukraine is outlined; defined the notion of “state enterprise”, “state unitary enterprise”, “state commercial enterprise”, “state enterprise”, “economic management”, “operational management”. For the first time the characteristics of a state commercial enterprise and state-owned enterprise according to the Commercial Code of Ukraine, which are inherent to the participants of the State Concern “Ukroboronprom”, are systematized. The practical aspect of prosecutorial supervision over observance of laws at enterprises of the defense industry complex is considered on the example of actual jurisprudence. The ways of improvement of the current general and special legislation on the considered issue are offered.

Key words: state-owned enterprise, State concern “Ukroboronprom”, state-owned unitary enterprise, state commercial enterprise, state-owned enterprise, legal regime of the property of state enterprises, economic management, operational management, prosecutorial supervision of observance of laws at enterprises of defense-industrial complex of Ukraine.